

BILJEŠKA S PREGOVORA

između delegacije Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Jamac) zastupane po Ministarstvu financija, Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvu vanjskih poslova i Lučkoj upravi Dubrovnik (u daljnjem tekstu Zajmoprimac) i delegacije Europske banke za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu EBRD ili Banka)

Projekt: Izgradnja obalne infrastrukture luke Dubrovnik
Zajmoprimac: Lučka uprava Dubrovnik
Jamac: Republika Hrvatska
Investicija: predložen zajam od strane EBRD-a uz državno jamstvo
Iznos zajma: € 26.500.000,00
Datum pregovora: 14. prosinac 2004.
Mjesto održavanja: Ministarstvo financija, Katančićeva 5, Zagreb

Delegacija EBRD-a: Agnieszka Lukasik, viša bankarica; Josip Vuković, bankar suradnik i Lilia Bylos, pravna savjetnica

Delegacija zajmoprimca: Vlaho Đurković, ravnatelj Lučke uprave Dubrovnik, Danijela Božić, odvjetnica

Delegacija Jamca:

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Borka Bobovec, načelnica Odjela za stanovanje

Ministarstva vanjskih poslova
Tomislav Večerić, attache

Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka
Nina Perko, načelnica Uprave za pomorstvo

Ministarstvo financija
Vlasta Hamer, načelnica Odjela za međunarodne financijske institucije
Damir Kaufman, stručni pravni suradnik
Ana Marija Holzer Werft, stručni suradnik
Morana Vučinić, vježbenik pravnik

A) Opis projekta i izvori financiranja

Financijski aranžman se sastoji od dugoročnog zajma Lučkoj upravi Dubrovnik za financiranje modernizacije obalne infrastrukture u iznosu od 26,5 milijuna EUR. Republika Hrvatska jamči za predmetni zajam. Lučka uprava Dubrovnik će iz vlastitih izvora podmiriti porezna davanja tijekom investicije. Ovime se Lučkoj upravi Dubrovnik osigurava kapital za proširenje sidrišta radi povećanja prostora za sidrenje velikih putničkih brodova te istovremeno povećanje područja na obali koje se može dalje razvijati. Ulaganje u infrastrukturu će stvoriti prostor za izgradnju putničkog terminala i ostalih sadržaja koji će se financirati davanjem koncesija privatnim investitorima.

B) Glavni pravni dokumenti vezani za Projekt, njihovo odobrenje od strane nadležnih institucija i potpisivanje

Sve strane su se na pregovorima usuglasile kako su osnovni pravni dokumenti vezani za Projekt Ugovor o zajmu između Banke i Zajmoprimca te Ugovor o jamstvu između Banke i Jamca.

C) Standardni uvjeti

Delegacija Banke podsjetila je Zajmoprimca i Jamca kako se Standardni uvjeti Banke odobreni od strane Odbora direktora Banke, primjenjuju na sve Bančine projekte u državnom sektoru kao i određene Bančine politike i prakse spomenute u nacrtu Ugovora o zajmu i Ugovora o jamstvu.

D) Javna nabava i povlačenja

Delegacije Zajmoprimca i Jamca potvrdile su kako su upoznate s Politikama i postupcima javne nabave za projekte koje financira EBRD, iz kolovoza 2000. godine, a koje se primjenjuju u provedbi Projekta.

E) UGOVOR O ZAJMU – raspravljani detalji

Odjeljak 1.02 Definicije – «Srednjoročni poslovni plan»

Zajmoprimac je tražio objašnjenje izraza «zadovoljavajuće za Banku». Delegacija Banke je pojasnila da Banka želi imati mogućnost intervenirati ili dati zadnju riječ pri usvajanju poslovnog plana kako bi omogućila Lučkoj upravi Dubrovnik ispunjavanje obveza iz Ugovora o zajmu. Nadalje je usuglašeno da će se ova odredba koristiti samo kao mjera nadgledanja kreditne situacije Lučke uprave Dubrovnik i da ne postoji namjera Banke da intervenira u poslovne odluke Lučke uprave Dubrovnik.

Banka je primila na znanje postojeće poteškoće u načinu odlučivanja unutar Lučke uprave Dubrovnik te naglasila važnost suradnje s konzultantima plaćenim iz darovnice Banke za tehničku pomoć u Projektu (osiguranom od Talijanske Republike) radi poboljšanja poslovanja Lučke uprave Dubrovnik. Također je dogovoreno kako će Banka i Jamac sudjelovati u procesu izrade poslovnog plana.

Zaključeno je da će u slučaju spora oko onoga što je «zadovoljavajući srednjoročni poslovni plan» biti rješavan arbitražom i da će se po potrebi uključiti Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka

Odjeljak 1.02 Definicije – «Datum dovršenja projekta»

Zajmoprimac je zatražio objašnjenje definicije «datuma dovršenja projekta», koji se prema njegovom mišljenju ne poklapa s završetkom radova koji prema hrvatskom zakonu zahtijevaju službeno izvješće nadzornog inženjera. Raspravljalo se o mogućnosti korištenja konzultanata unutar takvog tijela. Usuglašeno je da, ukoliko će opis poslova (TOR) na temelju kojeg će se angažirati konzultanti za provedbu projekta biti zadovoljavajući za Banku (npr. da su u skladu s politikom nabave Banke), isti ljudi mogu obavljati dvojaku funkciju kao pomoć pri provedbi projekta i nadzorni inženjer. Kao posljedica ovoga mijenjaju se Odjeljak 1.02 i 3.05 kako slijedi:

Odjeljak 1.02

«Datum dovršenja projekta» odnosi se na datum kojeg će Projekt biti pravilno izgrađen i završen, **posvjedočen odobrenjem stručnog osoblja za nadzor radova definiranim u Odjeljku 3.05.**

Odjeljak 3.05 Stručno osoblje za nadzor

«(a) Radi pomoći u provedbi Projekta **Zajmoprimac je dužan, osim ako s Bankom ne dogovori drugačije, omogućiti zapošljavanje, već prema potrebi, te koristiti nadzorno stručno osoblje za nadzor** čije kvalifikacije, iskustvo i opis poslova zadovoljavaju Banku.

(b) Zajmoprimac je dužan osigurati bez naknade svakom nadzornom tehničkom stručnjaku svu potrebnu podršku u svrhu provedbe njihovih funkcija, uključujući dokumente, materijale i druge informacije koje im mogu biti od važnosti u radu.»

Odjeljak 2.02 Ostali financijski uvjeti zajma

u vezi s Odjeljkom 6.03 Okončanje ako ugovor ne stupi na snagu

Usuglašeno je da će minimalni iznos prijevremene otplate i minimalni otkazni iznos iznositi 1 milijun EUR. Zajmoprimac je tražio smanjenje stope naknade na neiskorišteni iznos zajma kao i početne naknade te odgađanje stupanja na snagu Ugovora o zajmu. Ovaj zahtjev Zajmoprimac je opravdao činjenicom kako su mu troškovi zajma uvećani otkako je donesena odredba Vlade Republike Hrvatske kako je za svako izdano državno jamstvo potrebno uplatiti određeni iznos u državni proračun. Ovaj argument je odbijen od strane Banke dodajući da uključujući ranije spomenute ispravke nije moguće mijenjati financijski paket jer je on isti za sve projekte Banke u javnom sektoru. Nadalje, Banka je istaknula važnost ovog dodatnog troška vezana za izdavanje jamstva jer na taj način ojačava Zajmoprimčeva odanost provedbi Projekta. Zaključno, Odjeljak 6.03 ostaje isti, a promijenjene točke u Odjeljku 2.02 glase:

Odjeljak 2.02

«(b) Minimalni iznos prijevremene otplate je EUR 1.000.000.

(c) Minimalni otkazni iznos je EUR 1.000.000.»

Odjeljak 2.02(h)(2)

Nakon prijedloga Zajmoprimca i Jamca usuglašeno je da će se informacije oko promjene kamatne stope dostavljati i Jamcu. Izmijenjene odredbe glase:

«(B) Zajmoprimac ima pravo iskoristiti tu opciju putem obavijesti Banci i **Jamcu** najmanje pet radnih dana prije predloženog datuma određivanja kamate. Takva se obavijest, **kad ju Banka primi**, osim ako Banka ne odredi drugačije, smatra neopozivom te mora sadržavati datum određivanja kamate i datum konverzije kamate koje je odabrao Zajmoprimac kao i iznos glavnice zajma koji će se konvertirati u zajam s režimom fiksne kamatne stope.

...

(D) Banka može u bilo kojem času odlučiti konsolidirati sve fiksne kamatne stope koje se u tom trenutku primjenjuju na dijelove zajma u jednu fiksnu kamatnu stopu koja će biti jednaka ponderiranom prosjeku fiksnih kamatnih stopa koje se u tom trenutku primjenjuju na sve dijelove zajma. Banka će utvrditi takvu fiksnu kamatnu stopu i o tome odmah obavijestiti Zajmoprimca i **Jamca**. Takva konsolidirana fiksna kamatna stopa primjenjivat će se na sve dijelove Zajma na koje se naplaćuje kamata po fiksnoj kamatnoj stopi s početkom na dan plaćanja kamate koji neposredno slijedi nakon obavijesti Banke Zajmoprimcu i **Jamcu**.

Dodaje se novi Odjeljak (i) koji glasi:

stopa početne naknade iznosi 1% iznosa glavnice zajma;

Odjeljak 2.03 Povlačenja

Prijedlog Zajmoprimca da se početna provizija plati iz vlastitih izvora prihvaćena je od Banke i Jamca. Kao rezultat, usuglašeno je da se provedu potrebne promjene u Odjeljku 2.03 i Prilogu 2 Ugovora o zajmu. Stavak (b) Odjeljka 2.03 briše se, a izmijenjeni tekst glasi:

Odjeljak 2.03

«Dostupan iznos je moguće povlačiti po potrebi, u skladu s odredbama Priloga 2 za financiranje rashoda koji su nastali (ili, uz pristanak Banke, će nastati) zbog plaćanja razumne cijene za robe, radove i usluge koje su potrebne u okviru Projekta.»

Promjene će biti napravljene u **Prilogu 2 – Kategorije i povlačenja** i u **Dodatku Priloga 2** što je sve podložno za odobrenje Ureda za nabavu EBRD-a. Zadnji stavak Priloga 2 se briše i četiri kategorije troškova definirane u priloženoj tablici bit će sjedinjene u dvije, građevinski radovi i savjetodavne usluge, gdje će iznos prije pripisan kategoriji početne provizije i neraspoređeno biti dodan građevinskim radovima.

Odjeljak 2.03 (b) se briše.

Odjeljak 3.01 Ostale pozitivne odredbe Projekta

3.01 (c) se briše

Banka je prihvatila objašnjenje Zajmoprimca da nije u mogućnosti utjecati na administrativne mjere koje reguliraju sidrenje putničkih brodova, već će to učiniti Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka te je dogovoreno da se stavak 3.01(c) Ugovora o zajmu briše te da će se ovaj problem riješiti unutar Ugovora o jamstvu.

3.01 (d)

Zajmoprimac je izrazio zabrinutost vezano za podnošenje poslovnih planova i strategije na vrijeme kako je napisano u Odjeljku 3.01. Još jednom, Banka je istaknula vrijednost rada konzultanata u vezi poboljšanja efikasnosti poslovanja i nije odobreno produžavanje roka Zajmoprimcu. Međutim, usuglašeno je produženje roka za pokretanje javnih natječaja. Stoga je dogovoreno da će datum u stavku (d) biti promijenjen u «**1. travanj 2006.**»

3.01 (i)

Kao posljedica promjena u Odjeljku 6.01 dodaje se novi stavak:

«**poduzeti sve moguće akcije kako bi se ojačao Stručni upravljački tim za Projekt i pružili mu se odgovarajući kadrovi i potpora.**»

Odjeljak 3.04 Odredbe o očuvanju okoliša

Zajmoprimac i Jamac izrazili su zabrinutost vezanu za definiranje standarda zaštite okoliša kako su napisani u Odjeljku 3.04. Jasno je dano do znanja da će biti primijenjeni hrvatski zakoni u tome području. Kao odgovor na zabrinutost, Banka je predložila da se zamjeni predmetni međunarodni standardi s EBRD Politikom zaštite okoliša. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i graditeljstva zadovoljno je tim prijedlogom dok je Zajmoprimac izjavio kako će svoje mišljenje dati nakon primitka toga dokumenta od Banke.

Nakon potvrde od strane Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva da je EBRD Politika zaštite okoliša već inkorporirana u hrvatsko zakonodavstvo, Zajmoprimac je prihvatio Bančin prijedlog za izmjenom Odjeljka 3.04 (a), 3.06 (a) (1) i gdje god je potrebno u Ugovoru o zajmu.

Nadalje, promjena naziva dokumenta koji je izdalo Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva treba biti uzeta u obzir te riječ «dozvola» u tekstu treba biti zamijenjena s «Rješenje o prihvatljivosti namjeravanog zahvata s obzirom na njegov utjecaj na okoliš.»

Odgovarajuće promjene trebaju biti učinjene u Odjeljcima 3.03 (c) i 3.06 (a) (1) i gdje god je to potrebno u tekstu Ugovora o zajmu.

Odjeljak 3.06

«(a) Zajmoprimac je dužan od dana stupanja na snagu pa sve dok ukupni iznos zajma ne bude otplaćen, podnositi Banci godišnja izvješća o pitanjima okoliša, te zdravlja i sigurnosti radnika, **u obliku kakav zahtjeva hrvatsko zakonodavstvo**, a koja su vezana za poslovanje Zajmoprimca (uključujući bez ograničenja i Projekt), kao što je navedeno u Odjeljku 5.02 (c) (iii) Standardnih uvjeta i to u roku od 120 dana po isteku godine na koju se izvješće odnosi. Ta izvješća trebaju sadržavati informacije o sljedećim pitanjima:

(1) informacije o Zajmoprimčevom poštivanju propisa i normi zaštite okoliša koje su na snazi u području sudske vlasti na kojem se nalazi Projekt, s posebnim osvrtom na poštivanje odredbi iz **Rješenja o prihvatljivosti namjeravanog zahvata s obzirom na njegov utjecaj na okoliš** koju je Zajmoprimcu izdalo Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Republike Hrvatske dana 10. veljače 2004. godine, kao i normi iz EBRD Politike zaštite okoliša.....

(2) sažetak svih bitnih obavijesti, izvješća i drugih oblika komunikacije o pitanjima zaštite okoliša koja je Zajmoprimac podnio bilo kojem tijelu zaduženom za zaštitu okoliša; **ukoliko postoje**

(3) nema promjena

(4) **informacije** o bilo kakvim promjenama u zakonima koji se odnose na zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost radnika, a koji mogu utjecati na Zajmoprimca i njegovu provedbu Projekta

(5) preslike informacija na utjecaj na okoliš koji Zajmoprimac povremeno dostavlja svojim dioničarima ili javno objavljuje, **ukoliko postoje**

(b) nema promjena

(c) nema promjena

(d) Zajmoprimac je dužan najkasnije u roku od šest mjeseci po datumu dovršenja Projekta, podnijeti Banci izvješće o dovršenju Projekta **pripremljen od strane stručnog osoblja za nadzor iz stavka 3.05** i to u obliku i sadržaju koji zadovoljava Banku.»

Odjeljak 4.02

Dodaje se novi stavak 3 zbog čega se mijenjaju brojčane oznake u Odjeljku.

«...

(a)

(1) zaključivati ugovore ili aranžmane kojima jamči ili na drugi način ili pod drugim uvjetom preuzima obvezu za ukupne ili djelomične financijske ili druge obveze nekog drugog subjekta, uključujući i bilo koju tvrtku u njegovom vlasništvu ili povezanu tvrtku, **gdje vrijednost takve obveze ne prelazi 100.000 EUR godišnje;**

(2) zaključivati transakcije s nekim drugim subjektom osim onih koje su uobičajene u poslu, pod uobičajenim komercijalnim uvjetima te na osnovi uobičajenih tržišnih prilika, niti uspostavljati bilo kakvu jedinu ili ekskluzivnu agenciju za kupnju ili prodaju, **gdje vrijednost transakcije ili serije vezanih transakcija ne prelazi 20.000 EUR godišnje;**

(3) zaključivati transakcije gdje Zajmoprimac mogao platiti više nego što je uobičajena cijena bilo koje kupovine odnosno primiti manje nego što je puna cijena na tržištu pod uvjetom franko iz tvornice (uz uobičajene trgovinske popuste) za svoje robe i usluge;

(4) zaključiti bilo kakav ugovor o upravljanju, partnerstvu, diobi dobiti ili rojalitetima odnosno drugi sličan ugovor, **osim navedenih u Srednjoročnom poslovnom planu**, kojima se dohodak ili dobit Zajmoprimca dijele ili mogu dijeliti s još nekim drugim subjektom, a što bi moglo značajno utjecati na financijske rezultate Zajmoprimca odnosno na njegovu sposobnost zadovoljavanja svojih obveza po ovom Ugovoru;

(5) prijevremeno otplatiti (dobrovoljno ili ne), otkupiti ili ranije isplatiti bilo koji dug odnosno izvršiti otplatu bilo kojeg duga u skladu s bilo kojom odredbom bilo kojeg ugovora ili obligacije, kojima se bilo neposredno ili posredno nameće ubrzana otplata bilo po vremenu ili iznosu, **s izuzetkom zaduženja s dospijecom duga kraćim od 12 mjeseci i koji ne prelaze 100.000 EUR godišnje, ...**

(8) je sada (9) «...iznad iznosa od **2 EUR milijuna** (odnosno istog iznosa u drugoj valuti)...»

Odjeljak 4.03

(a) «trajno održavati maksimalan broj dužničkih dana na razini od najviše 90 dana u svakoj fiskalnoj godini, počevši s fiskalnom godinom 2006.»

Odjeljak 4.04

(c) se briše

«(d) uzeti i održavati osiguranje s odgovornim osigurateljima protiv takvih rizika;

(e) stalno poslovati i održavati pogon, strojeve, opremu, i drugo vlasništvo u dobrom radnom stanju, te potrebnom hitnošću izvršiti popravke i obnovu istih, sve u skladu sa načelima solidnog poslovanja i u skladu s hrvatskim zakonima.»

Odjeljak 4.05

(a) **izbrisati drugi dio paragrafa nakon «...(račun servisiranja duga)»;**

«(b) osigurati, od datuma prvog povlačenja te nakon toga tijekom čitavog trajanja otplate zajma, da u razdoblju od **15 dana**....;

(c) se briše

(d) **osigurati da banka kod koje je otvoren račun za servisiranje duga Banci podnosi izvješće o stanju računa 14 dana prije dospijeca bilo koje kamate.»**

Odjeljak 5.01

Numeriranje ovog odjeljka se mijenja.

Paragraf a, b, c se zamjenjuju s (a) i, ii, iii te paragraf (d) postaje (b) te izgleda ovako:

«(a) **Događaji koji bi materijalno ili drugačije imali bitnog negativnog učinka na financijsku poziciju Zajmoprimca ili njegovu sposobnost provedbe ili izvršenja bilo koje od obveza iz Ugovora o zajmu:**

(1) ukoliko bi došlo do dopune, suspenzije, ukinuća, opoziva ili izuzeća zakonodavnog i regulacijskog okvira, koji se primjenjuje na sektor pomorskog transporta na državno područje Jamca;

(2) ukoliko bi došlo do dopune, suspenzije, ukinuća, opoziva ili izuzeća bitnih dijelova Statuta Zajmoprimca;

(3) ukoliko bi Zajmoprimac poduzeo bilo koju od radnji navedenih u Odjeljku 4.02(a)

(b) ukoliko bi Zajmoprimac prestao biti u vlasništvu i pod kontrolom Republike Hrvatske.»

Odjeljak 6.01

(b) se briše i preseljava u Odjeljak 3.01 te se dodaje novi stavak (b):

«(b) Zajmoprimac će s Jamcem zaključiti ugovor kojim će regulirati odnose koji proizlaze iz Ugovora o jamstvu s Jamcem.»

Odjeljak 6.02

«(a) za potrebe Odjeljka 9.03 (a) Standardnih uvjeta, pravna mišljenja u ime Zajmoprimca dat će **Pravni Savjetnik Zajmoprimca.**

(b) .... **Ministar pravosuđa Republike Hrvatske.»**

Prilog 2

Promjene kako je objašnjeno u Odjeljku 2.03.

F) UGOVOR O JAMSTVU – raspravljani detalji

Odjeljak 2.01

Jamac je izrazio negodovanje i zabrinutost tekstom «kao prvi dužnik, a ne samo jamac» što prema hrvatskom zakonu znači da je Jamac *de facto* Zajmoprimac. Banka je pojasnila da Ugovor o jamstvu podliježe međunarodnom pravu i da je takav tekst uobičajen kako bi se spriječilo da Jamac izbjegava svoje obveze na temelju čisto tehničkih razloga. Tekst stoga nije moguće promijeniti niti je moguće potpisati dodatna pisma koja bi Jamcu jamčila kako neće biti pozvan na podmirenje duga prije nego na to bude pozvan Zajmoprimac od strane Banke. Banka je upozorila da nije uobičajena praksa aktivirati jamstvo prije nego se upotrijebe svi redovni kanali naplate i točno utvrdi da li Zajmoprimac može/hoće podmiriti obveze. Banka je podsjetila da je Jamac ranije potpisivao mnoga jamstva pod istim uvjetima. Jamac je posebno naglasio svoje nezadovoljstvo gore navedenim.

Odjeljak 2.03(b)

Novi tekst Odjeljka 2.03 usuglašen je s Bankom i Jamcem, te glasi:

«Na bazi Elaborata o izboru lokacije sidrišta za cruisere u području starog grada Dubrovnika koji izrađuje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Jamac će putem Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, ne kasnije od mjesec dana prije očekivanog završetka produženja obale u luci Gruž, poduzeti mjere reguliranja sidrenja putničkih brodova kako bi se osigurala (1) sigurnost i standardi očuvanja okoliša kako studija preporuča, i (2) izvodljivost projekta, s time da mjere svojim oblikom i sadržajem trebaju zadovoljiti Banku.»

G) Zaključak

Delegacije Zajmoprimca, Jamca i Banke su se nakon pregledavanja teksta Ugovora o zajmu i Ugovora o jamstvu suglasile da tekst bude kako je navedeno u ovome Zapisniku.

Revidirani pravni dokumenti biti će proslijeđeni od Banke Zajmoprimcu i Jamcu do 20. prosinca 2004. godine.

Zaključci ovih pregovora predmetom su odobrenja nadležnih tijela Republike Hrvatske i Odbora izvršnih direktora Banke. Odobrenje od strane Republike Hrvatske očekuje se do 24.

siječnja 2005. što će omogućiti da Banka prezentira Projekt na Odboru direktora 25. siječnja 2005. godine.

Za i u ime Banke

Za i u ime Zajmoprimca

Za i u ime Jamca

Agnieszka Lukasik, v.r

Vlaho Đurković, v.r.

Vlasta Hamer, v.r.